

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **V. M.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2018, čj. MV-28487-13/OAM-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 11. 2018, čj. 34 A 34/2018-50,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 16. 1. 2018, čj. CPR-1573-16/ČJ-2018-931200-SV, Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, Příjímací středisko cizinců Zastávka, uložila žalobkyni správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů; doba, po kterou nebylo umožněno žalobkyni umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na 6 měsíců.

[2] V záhlaví citovaným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.

[3] Krajský soud žalobu proti napadenému rozhodnutí žalovaného zamítl. Krajský soud odkázal na ustanovení zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, podle kterých zaniká strpění na území obecně dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o kasační stížnosti nebo nepřiznáním

odkladného účinku kasační stížnosti. Cizinec se poté musí bezodkladně dostavit na ministerstvo pro vyznačení zániku strpění a pro výjezdni příkaz; na území České republiky pak cizinec pobývá na základě výjezdního příkazu za účelem vycestování. Krajský soud uvedl, že bylo povinností žalobkyně dostavit se po právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o odmítnutí kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany na ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 15 dnů. Rozhodnutí o kasační stížnosti nabylo právní moci dne 16. 12. 2017, lhůta proto uplynula dnem 31. 12. 2017. Žalobkyně se přitom ke správnímu orgánu dostavila až dne 7. 1. 2018 a znovu požádala o azyl. Krajský soud nesouhlasil ani s dalšími námitkami stěžovatelky týkajícími se zásahu do jejího soukromého a rodinného života.

II.

Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost co do obsahu opřela o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[5] Stěžovatelka namítala, že nebyla splněna základní podmínka pro zahájení správního vyhoštění. Argumentovala tím, že jí nebyl udělen výjezdni příkaz, a byla proto povinna vycestovat z území do 30 dnů ode dne nabytí právní moci usnesení o odmítnutí její kasační stížnosti (do 15. 1. 2018). Krajský soud se touto stěžovatelčinou argumentací zabýval velice povrchně a aniž by se pokusil o hlubší analýzu a rozbor ustanovení § 54 odst. 2 a § 78b zákona o azylu. Stěžovatelka setrvala na svém v žalobě uplatněném názoru, podle něhož oprávnění pobývat na území v době po zániku strpění před vydáním výjezdního příkazu z § 78b zákona o azylu nevyplývá. Krajský soud přitom podle ní svůj odlišný názor uspokojivým způsobem nezdůvodnil. Podle stěžovatelky nelze ze zákona dovodit, že by nedodržení patnáctidenní lhůty ovlivnilo její hmotněprávní status a vylučovalo užití § 54 odst. 2 zákona o azylu. Krajský soud podle stěžovatelky pouze citoval zákonná ustanovení, aniž by se pokusil o jejich rozbor.

[6] Soud se podle stěžovatelky nezabýval dostatečně ani možným dopadem uložení správního vyhoštění do jejího soukromého a rodinného života, ale převzal zejména argumentaci správního orgánu. Vyhoštění v délce trvání 6 měsíců bylo podle stěžovatelky nepřiměřené domnělému nelegálnímu jednání stěžovatelky. Díky naprosté ignoraci individuálních okolností věci zatížil krajský soud své rozhodnutí nezákonností. Uvedla, že na území České republiky bydlí již od roku 2003, má zde veškeré zázemí, ovládá český jazyk a má zde přítele. Krajský soud nevyslechl přítele stěžovatelky a nezjistil tak skutkový stav bez pochybností; napadený rozsudek proto zatížil nepřezkoumatelností. Stěžovatelka nesouhlasila s uložením správního vyhoštění také s ohledem na dobu nelegálního pobytu, neboť délka jejího nelegálního pobytu představovala pár dní. K tomu odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2016, čj. 1 A 81/2016-22.

[7] Stěžovatelka nesouhlasila ani s tím, že by sama měla uvádět skutečnosti, které by bránily jejímu vycestování. Je totiž povinností správního orgánu zjistit skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Soud pochybení správních orgánů v tomto ohledu nijak nenapravitel a naopak je potvrdil; zatížil proto své rozhodnutí nepřezkoumatelností.

[8] Žalovaný odkázal na své vyjádření k žalobě. Uvedl, že krajský soud na žalobní námitky reagoval a dostatečnou měrou vypořádal podstatu žalobního podání. Rozsudek byl podle něj přezkoumatelný a objektivně reflektoval řádně zjištěný stav věci.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných námitek, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti. Žádnou z vad zakládající nepřezkoumatelnost ve smyslu judikaturou Nejvyššího správního soudu vytýčených požadavků (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003-130, publikováno ve Sb. NSS č. 7/2004, ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, publikováno ve Sb. NSS č. 3/2004, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, publikováno ve Sb. NSS č. 3/2006, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74) napadený rozsudek netrpí. Krajský soud se zabýval všemi v žalobě uplatněnými námitkami. Srozumitelným a přezkoumatelným způsobem odůvodnil, proč souhlasil se žalovaným v tom, že byly naplněny podmínky pro udělení správního vyhoštění. Na str. 9 napadeného rozsudku krajský soud zohlednil námitku stěžovatelky týkající oprávněnosti jejího pobytu po skončení řízení o kasační stížnosti. Dovodil, že stěžovatelka byla povinna se dostavit na ministerstvo k vyznačení zániku strpění bezodkladně nebo nejpozději ve lhůtě 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany (rozhodnutí ze dne 6. 12. 2017, čj. 9 Azs 407/2017-18). K uplatnění § 54 odst. 2 zákona o azylu se krajský soud vyjádřil obsáhle na str. 9 až 11 napadeného rozsudku.

[12] Stěžovatelka spatřovala nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku také v tom, že krajský soud nevyslechl jejího přítele a nezjistil tak skutkový stav bez pochybností. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani této námitce stěžovatelky. V odst. 59. napadeného rozsudku konstatoval krajský soud, že učiněná zjištění skutkového stavu byla provedena správními orgány dostatečně; nebylo proto nutné doplňovat spisový stav a rozšiřovat podklady o další důkazní prostředky, neboť by to nepřineslo nové poznatky. Otázku možného zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelky posoudí Nejvyšší správní soud níže.

[13] Námitky nepřezkoumatelnosti nejsou pro uvedené důvodné.

[14] Stěžejním pro posouzení věci bylo, zda byly naplněny podmínky pro správní vyhoštění.

[15] Stěžovatelka v kasační stížnosti argumentovala tím, že na území České republiky nepobývala neoprávněně, neboť byla povinna vycestovat (až) do 30 dnů ode dne pravomocného ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany (§ 54 odst. 2 zákona o azylu). Nejvyšší správní soud s touto argumentací nesouhlasí. Jak je patrné z komentářové literatury, ustanovení § 54 zákona o azylu předpokládá z hlediska povinnosti vycestovat dvě možnosti – první z nich dopadá na období předcházející řízení o udělení mezinárodní ochrany, druhá potom dopadá na období navazující na řízení o udělení mezinárodní ochrany. V projednávané věci by teoreticky uplatnitelná byla pouze varianta druhá, avšak ani tu není možné za daných okolností aplikovat. Pro věc je podstatné, do kdy byla stěžovatelka v postavení žadatele o mezinárodní ochranu.

[16] Jak plyne z § 2 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany cizinec, který podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto; postavení žadatele má dále cizinec po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 a po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva podle soudního řádu správního, má-li tato žaloba odkladný účinek, nebo do vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne

21. 1. 2011 čj. 7 As 96/2010-76, publ. ve Sb. NSS pod č. 2468/2012, konstatoval, že z citovaného lze argumentem *a contrario* dovodit, že v řízení o kasační stížnosti již cizinec nemá postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, neboť řízení o kasační stížnosti v citovaném ustanovení, na rozdíl od řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, zmíněno není (ačkoliv se citovaný rozsudek zabýval posouzením věci ve vztahu k předchozí právní úpravě, lze jej bezesporu vztáhnout také na právní úpravu nynější). Ustanovení § 78b zákona o azylu upravuje pobytový režim neúspěšných žadatelů, kteří již status žadatele ztratili. Zákonodárce totiž nezamýšlel žadateli přiznat automaticky (jeho vlastní žádostí nepodmíněný) nárok na vízum. Platí proto, že pravomocným rozhodnutím soudu o žalobě, ztrácí cizinec postavení žadatele o mezinárodní ochranu; podá-li však proti rozhodnutí krajského soudu kasační stížnost a je-li s touto kasační stížností *ex lege* spojen odkladný účinek (případně je-li kasační stížnosti odkladný účinek přiznán), je cizinec oprávněn požádat o strpění na území ve smyslu ustanovení § 78b zákona o azylu. Jak je patrné ze správního spisu, to také stěžovatelka učinila (strpění jí bylo uděleno s platností od 29. 11. 2017 do 26. 2. 2018).

[17] Ustanovení § 54 odst. 2 zákona o azylu, které podle stěžovatelky dopadalo také na nyní projednávanou věc, nelze pro shora vyložené užít. Citované ustanovení by bylo o možné uplatnit pouze po skončení řízení o žádosti stěžovatelky, anebo po skončení řízení před krajským soudem.

[18] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k hodnocení toho, zda byly splněny podmínky pro správní vyhoštění. Ze správního spisu je patrné, že usnesení o odmítnutí kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany ze dne 6. 12. 2017 nabylo právní moci dne 16. 12. 2017. Pro výjezdní příkaz se stěžovatelka nedostavila v zákonné lhůtě nejpozději do 15 dnů (tedy nejpozději do 31. 12. 2017), jak jí ukládá ustanovení § 78b zákona o azylu, ale až dne 7. 1. 2018. Její strpění na území proto ve smyslu citovaného ustanovení zákona o azylu zaniklo; v tomto období pobývala stěžovatelka na území České republiky neoprávněně.

[19] Nedůvodná je také námitka stěžovatelky, podle níž správní orgány ani krajský soud nezohlednily dostatečně možný zásah do stěžovatelčina rodinného a soukromého života. Z údajů patrných ze správního spisu plyne, že stěžovatelka nevlastní v České republice žádný majetek a k území jí nevážou ani kulturní, sociální a ekonomické vazby. Z její výpovědi je zřejmé, že žije se svým partnerem O. H. (státní příslušnost Ukrajina); stěžovatelka také uvedla, že se s jinými osobami na území České republiky nestýká.

[20] Právo každého na respektování soukromého a rodinného života plyne mimo jiné z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, kterou je Česká republika vázána. Podle článku 8 odst. 1 Úmluvy má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Podle odst. 2 státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

[21] Za překážku správního vyhoštění je třeba považovat pouze zásah nepřiměřený, přičemž přiměřenost je třeba posuzovat na základě kritérií stanovených zákonem a vyplývajících rovněž z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vztahující se k čl. 8 Úmluvy. Tato judikatura zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného

pokračování

cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, Ünner proti Nizozemsku, stížnost č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ESLP ze dne 31. 1. 2006, Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, Nunez proti Norsku, stížnost č. 55597/09, bod 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2013, čj. 8 As 118/2012-45). Je tedy v první řadě na správních orgánech, aby při svém rozhodování usilovaly o nalezení spravedlivé rovnováhy mezi zájmy stěžovatele a zájmy společnosti.

[22] Nejvyšší správní soud má za to, že správní orgány v daném případě dostaly své povinnosti. Dostatečně se zabývaly otázkou přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelky z hlediska výše uvedených kritérií. Hodnotily přitom jak povahu a závažnost dotčeného veřejného zájmu, délku pobytu stěžovatelky na území České republiky, dobu, jež uplynula od porušení právních předpisů, její rodinnou situaci a zdravotní stav, tak i rozsah vazeb na hostitelský stát. Tato kritéria posoudily správní orgány jednotlivě a ve vzájemné souvislosti, přičemž za použití principu proporcionality poměřovaly zájmy stěžovatelky s protichůdným veřejným zájmem. Odkaz stěžovatelky na rozsudek městského soudu není případný, neboť skutkový stav v tehdy souzené věci se odlišoval od věci nyní projednávané. Námitky pro shora uvedené Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými.

[23] Také námitka stěžovatelky, podle níž nebylo její povinností uvádět skutečnosti, které by bránily jejímu vycestování, není na místě. Jak je již shora uvedeno, správní orgány postupovaly v souladu se zákonem a zjistily všechny rozhodné skutečnosti a přihlédly ke všem individuálním aspektům věci. Správní orgány nepochybovaly ani o tom, že není důvod předpokládat skutečnosti, které by bránily vycestování. Nejvyšší správní soud i v tomto ohledu souhlasí se závěry správních orgánů a krajského soudu.

IV.

Závěr a náklady řízení

[24] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[25] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, ve spojení s § 120, s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. března 2019

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu